

A Bárczi Gusztáv Módszertani Központ
módszertani lapja

Erintő

2005. február, próbaszám ÓVODA

*Megjelenik a Fogyatékos Gyermekek, Tanulók Felzárkóztatásáért Országos
Közalapítvány támogatásával*

Minden szolgáltatásunk
igénybe vehető egy
helyen a Bárczi Gusztáv
Módszertani Központban.

„A semmi ágán is megél a szív, ha elhallatszik hozzá a szomszédos ágon ülő dobbanása.”

(Ancsel Éva)

Dr. Benczéné Csorba Margit Igazgató

A hátrányos helyzet, a sajátos nevelési igény, az eltérő kulturális háttér különböző fogalmakat takarnak. A mi gyermekeink fejlesztése speciálisan, egyénre szabottan történik. Ugyanakkor óvodánkban, iskolánkban alapelve a tehetségfejlesztés, tehetséggondozás is, vagyis valamely területen a tanulók differenciált foglalkoztatása tanórák, szakkörök, speciális foglalkozások keretében.

Gyógypedagógiai megsegítést nyújtunk a teljesen vagy részlegesen integrálható tanulók számára jól képzett, felkészült szakembereinkkel.

Az integráció sikere mindannyiunkon múlik.

Az emberek félnek az ismeretlentől, a szokatlantól.

Az ellenállások leküzdésében a pedagógusok, gyógy-pedagógusok élen járhatnak felvállalva a nehéz helyzeteket, a korlátok ledöntését, részt vállalhatnak egy biztonságos környezet megteremtésében, ahol a kiszolgáltatott helyzetből együtt reményt nyújthatunk.

Legyünk büszkék arra, hogy Kaposvár város óvodáiban, iskoláiban megindult a szemléletváltás, új módszereket vezettünk be, hogy mi már megelőztük a jövőt.

Hiszem, hogy eljön az az idő, amikor a múlté lesz a sajátos nevelési igényű tanulók megkülönböztetése. Létük nem akadályozottságot, hátráltatottságot, megterhelést jelent majd, nem lesznek előítéletek, nem válnak ki idegenkedést környezetükből.

Megköszönöm Kaposvár város polgármesterének, képviselőtestületének, önkormányzatának, hogy lehetővé tette támogatásával az integráció, a rehabilitáció pozitív megítélését, annak eredményességét.

Tartalom

Köszöntés

Interjúk

A prevenció jelentősége a mozgásfejlődésben

Gyakorlatok, játékok

Gyógytestnevelési szakszolgálatban résztvevő szakembereink

Módszertani Központunk mozgásfejlesztésen alapuló terápiai

A Bárczi Gusztáv Módszertani Központ szolgáltatásai az óvodák számára

Mozgásfejlesztő eszközök

Hírek

Tavaszcím

Tisztelt Óvodapedagógusok!

A korai fejlesztés szükségességét, és az ezzel kapcsolatos fejlesztési lehetőségeket az érintett családok zöme nem akarja, vagy nem tudja alkalmazni. A sajátos nevelési igényű gyermek érkezése a családot egyfajta „válszít” elé állítja: vannak, akik könnyebben tudják viselni a terhüket, mert *együtt, s nyíltan* a világ előtt lépéseket vállalni a nehézségeket.

- vannak azonban, akik nem tudnak megbirkózni ezzel az óriási teherrel a legjobb szándékuk ellenére sem.

Választaniuk kell, hogy gyermekük intézetbe kerül, vagy marad együtt a családdal, s ekkor már kéri a segítséget (speciális segítséget) a környezetüktől.

Társadalmi szemléletünk, a problémák megközelítése, elfogadása évről-évre átalakul, megváltozik, s ebben *Önök*re óvodapedagógusokra, *dajkákra* is jelentős feladat hárul.

A szemléletváltozás egyik legjelentősebb bizonyítéka, hogy a magyar közoktatásban törvény biztosítja a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló integrált nevelésének-oktatásának lehetőségét.

Pedagógiai célunk, hogy az uniformizáló nevelés-oktatás gyakorlatától eljussunk az egyéniesített nevelés-oktatás megvalósulásáig.

A gyakorlatban a legtöbb akadályt a többletszolgáltatások személyi és tárgyi feltételeinek hiánya adja a közoktatási intézményeknél.

S itt mindjárt meg is említhetem *Módszertani Központunk* gyakorlati lényegét, fontosságát:

A másság tolerálása, a sérült gyermekek épekkel együtt történő oktatása, nevelése a szemléletváltáson túl szakmai irányítást, módszertani segítségnyújtást, megfelelő humán- erőforrás biztosítását igényli.

Ezért a város vezetése 2003-ban intézményünket Módszertani Központtá nyilvánította.

Csikvárné Takács Anikó

A Módszertani Központ vezetője

A későbbiekben megnövelte szolgáltatásainkat a város és város környéki óvodák, iskolák logopédiai és gyógytestnevelési ellátásával.

Jelenleg 22 óvodában vagyunk jelen különféle fejlesztési területek biztosításával.

Módszertani Központunk mindent megtesz azért, hogy szakemberei és módszerei kiejánlásával segítse megvalósítani az egyéniesített nevelés-oktatás eszméjét integrációs keretek között is.

Közösen sokkal eredményesebb, hatékonyabb munkát érhetünk el.

Munkánk alappillére, a szülőkkel való együttműködés, Önök alapozhatják meg igazán. Egy olyan partnerkapcsolat kialakításával, ahol a szülő a segítségadást nem „erőszaknak” veszi, s az általunk biztosított komplex segítségadást elfogadja.

Legfőbb célkitűzésünk az egész gyermek megismerése és fejlesztése. Bár mely funkció fejlődése a többi funkció fejlődését is elősegíti.

A mindennapi felelősségteljes munkátokat szeretnénk segíteni ezzel a négy alkalommal megjelenő füzetrel. Alkalmanként azokkal a területekkel foglalkoznánk, amelyek az előforduló fejlesztések központi területei, illetve az ezekkel kapcsolatos gyakori problémákat, kérdéseket vetik fel.

Gratulálunk!

Ünnepi közgyűlés keretében, 2005. január 23-án *Kaposvár Városért* kitüntetéssel jutalmazta a város Dr. Mike György osztályvezető főorvost, megyei orthopéd szakfőorvost, valamint *Kaposvár Város Szolgálatáért* kitüntetést vehetett át Kiss Györgyné a Béke Utcai Óvoda vezetője. A kitüntetésekhez ezúton is gratulálunk!

Dr. Mike György

Osztályvezető főorvos

- *Mint megyei szakfőorvos, hogy látja az orvosi tevékenység szükségességét a Bárczi Gusztáv Módszertani Központban?*

- Az elmúlt néhány évben több alkalommal kaptam felkérést a Bárczi Gusztáv Módszertani Központ vezetésétől az iskola mozgásszervi problémás gyermekeinek vizsgálatára, szűrésére.

Látogatásaim során módom volt

bepillantani az iskola életébe. Meglepő volt számomra az iskolában tapasztalható rend, tisztaság, fegyelem és szervezethez. Különös hatással volt rám a sérült gyermekekkel történő bánásmód, az egyes gyermekek, gyermekcsoportok, osztályok kettős rendszerű felügyelete (pedagógus, gyermekfelügyelő). Módom volt tapasztalni az iskola igazgatójának és vezetőinek magas szintű szakmai hozzáértését és elhivatottságát, új iránti fogékonyságát.

Két éve átfogóbb ortopédiai szűrővizsgálatokra került sor, melynek során kategorizáltuk a normál, a gyógytestnevelést és gyógytornát,

egyéni és csoportos terápiás foglalkozást igénylő gyermekeket.

Tapasztaltam, hogy mozgásfejlesztéshez, sporthoz kiváló szakemberek állnak az iskola rendelkezésére. Különös fontosságúnak tartom, hogy az iskolának lehetősége volt egy magasan képzett gyógytornász alkalmazására.

A kialakult személyes kapcsolat révén több alkalommal meghívást kaptam az iskola rendezvényeire, megismerhettem az iskola pedagógusait, dolgozóit és tapasztalhattam, hogy az egy összetartó, jó közösséget alkot.

Kollégáim és én a jövőben is készséggel nyújtunk szakmai segítséget mozgásszervi problémák megoldásában, szűrésében, tanácsadásban.

Kiss Györgyné

A Béke Utcai Óvoda vezetője

- *Mi készítette arra, hogy befogadja a sajátos nevelési igényű gyermekeket, és integrációs óvodát hozzon létre?*

- Az elmúlt évtizedekben intézményeinkben rendkívül magas volt azon kisgyermekek száma, akik inerszegény szociokulturális körülmények miatt, nagyon lassú egyéni fejlődési ütemmel érkeztek óvodába.

Általában nagycsoportos korokra behozták lemaradásaikat, és 6 – 7 éves korukban elérték azt a szintet, ami alkalmassá tette őket az iskolai életmód megkezdésére. Már ekkor is jelen voltak, de az utóbbi években egyre inkább emelkedik azon kisgyermekek száma, akik mai szóhasználattal élve, a sajátos nevelési igényű gyermek fogalomkörébe tartoznak. Körülményeinkből adódóan nap mint nap a differenciált egyéni bánásmód eszközeit, módszereit alkalmazzuk, és egyre jobban rákényszerültünk arra, hogy betekintsünk, elmélyedjünk a gyógypedagógia, a fejlesztő-, a differenciáló pedagógia elméleti és gyakorlati kérdéseibe. Míg nem eljutottunk nevelőtestülettel addig a felismerésig, hogy nem sajnálattal kell szeretnünk, szeretgetnünk nehéz helyzetben lévő kisgyermekünket, hanem biztosítanunk kell számukra azt a komfort élményt, ami majdan lehetővé teszi, hogy egyéni képességeiknek, fejlődési ütemüknek megfelelően esélyük legyen a számukra legmegfelelőbb életminőség elérésére.

- *Hogyan jelenik meg a nevelési prog-*

ramban az integráció, mint feladatellátás, és hogyan realizálódik ez a gyakorlatban?

- Az integráció, a befogadás elvének megfelelően programunk kétpólusú.

Egyik pólusán jelen van: A sajátos nevelési igényű gyermekek képességeinek optimális kibontakoztatása és harmonizálása, hogy a közösség életébe minél könnyebben beilleszkedjenek.

Vele párhuzamosan a másik póluson: A gyermekközösség elfogadóvá formálása, melynek alapja nem a sajnálat, hanem az együttes élményekből fakadó szeretet.

Ismét az egyik póluson: A sajátos nevelési igényű gyermekek komplex fejlesztése. Mivel az alapproblémák nagyrészt a pszichomotoros fejlődés szakaszában gyökereznek, a nagymozgás a szenzomotoros koordináció, a beszéd és szociabilitás területei egyaránt hangsúlyozottak. A fejlesztést az óvodán belül, intenzíven egyéni korrekció formájában, megfelelő szakember bevonásával valósítjuk meg.

E pólussal párhuzamosan: A gyermekközösség formálását a hagyományos óvodai élményeken túl / együttjátás, mese, kirándulás / a családoknak szervezett közös programokkal igyekszünk bővíteni, s többféle módot találni arra, hogy az együttes élmények a sajátos nevelési igényű gyermekek elfogadását, szeretetét szolgálják, gyermekek, felnőttek részéről egyaránt.

- *Vannak-e nehézségek a mindennapokban a célkitűzések megvalósításánál?*

- A célok eléréséhez vezető út, bizonyos néha nagyon göröngyös, kacsaringós. Nehézségek természetesen voltak és vannak, amelyek folyamatos kihívások elé állítanak bennünket.

Amikor 1981-ben óvodavezetői megbízást kaptam, édesapám a következő gondolatot indította erre az útra: „kislányom egyet jegyezz meg, és mindig jusson eszedbe nehéz pillanatokban, lehetetlen nincs, csak tehetetlen” –nagyon megjegyeztem, de kollégáim is nagyon tudják.

Nehézségeink leküzdésében kifejezetten hathatós segítséget kapunk a Bárczi Gusztáv Módszertani Központtól, együttműködésünk megítélésem szerint kiváló, bízom abban, hogy ők is így gondolják. A Módszertani Központ logopédusa, gyógypedagógusai, kutyás terapeutája, gyógytestnevelője segíti gyermekeink fejlődését, de még a „sofőr bácsi is aranyos” ahogy Kamilla mondja, akiért hetente jön az autóbusz, hogy eljuthasson az uszodába.

Helyben nehézségeink inkább a csoportok magas létszámából, a szűkös személyi feltételekből, korlátozott anyagi lehetőségeinkből adódnak. Nagyon szeretném megérni, hogy az a törvényben csodálatosan megfogalmazott mondat, hogy a gyermekek érdeke mindenek felett, olyan tartalommal tölthető fel, hogy nem a pénz diktálna, mi a gyermekek érdeke.

- *Munkájuk ellátásához, kezdettől a Bárczi Gusztáv Módszertani Központ nyújt különféle szolgáltatást. Mi a véleménye a két intézmény együttműködéséről?*

- Mindkét intézmény vezetőinek és érdekelt pedagógusainak részvételével közös tanévnyitó munkaértekezletet tartottunk, együtt határoztuk meg az ez évi feladatainkat, amelyekhez messze-menően tartjuk magunkat. Tudunk együtt gondolkodni, együtt dolgozni, mert mindkét intézmény ugyanazt akarja, a gyermekek érdekeit mindenek felett érvényesíteni.

Mecsekiné Magyar Klára

Óvodapedagógus, gyógytestnevelő

*„Az élet nem azon áll,
hogy milyen jó kártyát kapunk a sorstól,
hanem azon, hogy egy rossz
osztást jól játszottunk meg”
(Stevenson)*

A prevenció jelentősége a mozgásfejlődésben

A motoros fejlődés a tanulás alapfeltétele. A korai életszakaszban a mozgásaktivitás befolyásolja a teljes organikus fejlődést, a proprioceptív (szervezetten belüli ingert érzékelő) információk aktivizálják az agytevékenységet.

A mozgásszervezés zavarai:

A mozgást, mai tudásunk szerint a gyermeki fejlődés egyik sarkalatos pontjának tekintjük. A mozgásfejlődés az érés és tanulás kölcsönhatásában megy végbe. A környezethez való alkalmazkodás (adaptáció) folyamatában – zavartalan fejlődés esetén – a gyermek megfelelő időben és minőségben sajátítja el az alapvető mozgásmintákat. Az adaptációt az „ép organizmus” és az időben érkező ingerek biztosítják.

Eltérő feltételek, zavaró tényezők esetén a szervezet kompenzációs mechanizmusokkal igyekszik a külvilág és saját maga közti egyensúlyi állapotot helyreállítani. Ezek a mechanizmusok jelentkezhetnek:

- motoros területen (ekkor eltérő mozgásfejlődést észlelünk), vagy
- a személyiségfejlődés más területein, pl. magatartászavar, tanulási zavarok, koncentráció-gyengeség, stb. formájában.

A tapasztalatok azt mutatják, hogy évről évre egyre több azoknak a gyermekeknek a száma, akik kisebb-nagyobb részképességzavarral küzdenek. Egy részükre már az óvodában felfigyelnek, és jelzik a várható nehézségeket, de többségükről mind a szülő, mind a pedagógus számára csak tanulási helyzetben derül ki a probléma.

Napjainkban, amikor a versenyszellem egyre erősödik a társadalomban, új feladat elé állítja a nevelést. Itt nem csupán a többségre gondolok, hanem különösen azokra, akik valamilyen oknál fogva lemaradtak társaiktól.

A gyermeki fejlődés középpontjában a mozgás, a motorium fejlődése áll. A gyermek fejlődésének két szakaszában, időszakában is fontos szerepet kap a mozgás

- az első egy év a mozgásos tanulás időszaka
- a másik kritikus időszak a 3-6 éves kor, amikor megtörténik a mozgás és az érzékelés finom összehangolódása.

Ha ezekben az időszakokban akadályozott a mozgás, következményei negatív vonatkozásban realizálódnak (kognitív tevékenység és mozgásszervek fejlődése).

Az ösztönös mozgások teljesen elegendők arra, hogy egy egészséges kisbaba fizikailag megfelelően fejlődjen. Ne is szóljunk bele a természet munkájába. Gyermekeként változik, hogy fizikailag és szellemileg ki, mikor elég érett bizonyos mozdulatok, mozgások elvégzésére.

Amikor azonban a kisgyermek eléri a 3 éves kort, hozzákezdhetünk az esetleges helytelen mozgás vagy testtartás korrigálásához, és az izomzat tudatos fejlesztéséhez. Miért? Mert ebben a korban kezdik éreztetni hatásukat a civilizációs és az átöröklés különböző terhei: a nem megfelelő cipő, a sok ülés, puha ágyban való fekvés stb., az átöröklött hajlam a rossz testtartásra, lúdtalpra és a helytelen járásra stb. Gyakran hallunk olyan kijelentéseket, hogy:

„ez a gyerek éppen úgy jár, mint az apja”,

„ez a kislány éppen úgy felhúzza a vállát, mint a mamája”,

„sajnos, a kislányom örökölte a húgom lábait”.

E megjegyzéseknek komoly fiziológiai alapjuk van: mivel a gyermek a hajlamot örökli ezekre.

Mindezt egybevetve tehát megállapíthatjuk, hogy mind a civilizáció, mind az átöröklés terhei gátolhatják, vagy helytelen irányba terelhetik a gyermek testalkatának vagy izomzatának természetes fejlődését. Ezért van felbecsülhetetlen fontossága és szerepe a szakszerűen irányított mozgásnak, amely ellensúlyozza a káros befolyásokat, az átöröklött hajlamokat, megerősíti az öröklötten gyenge izmokat, és ezáltal megakadályozza a tartáshibák kifejlődését.

Ismerve a gyermekek pszichológiai felépítését, rendkívül fontos, hogy játszva sajátítsák el azokat a gyakorlatokat, amelyek a helyreállítás folyamatának fontos tényezői. A játék a fejlődő szervezet szükséglete. De a játéknak igen nagy szerepe van abban, hogy általa új ismereteket szerezzenek, fejlesszék alkotóképességüket, gyakorlati munkakészségeiket, a közösségben való élnitudást.

Az óvodáskorú gyermekeknek alapvetően kell elfogadnunk, hogy ők mindig, mindenhol, és mindennel játszanak. Ezért a testnevelés ill. mozgásfejlesztésben a játékos foglalkoztatási formát alkalmazzuk. Mivel számukra még „játék az élet”, legyen a testnevelés (a mozgásfejlesztés) is az. De vigyázni kell arra, hogy ugyanakkor jó játékokkal oldjuk meg ezt a feladatot, mert ez éppen ebben a korban a leglényegesebb. Olyan gyakorlatokat alkalmazzunk preventív céllal, amelyet hamar megért a gyermek. Sok ügyességi játékkal megalapozhatjuk a gyermek fejlődésének helyes irányát.

Gyakorlatok, játékok

Bemutatunk most néhány olyan fejlesztőeszközt és játékra épülő gyakorlati feladatot, ami a hétköznapi munkákban segítségetekre lehet.

Gyakorlatok a helyes testtartás megéreztetésére

1. Kh.: szögállás, oldalsó középtartás
Gyak: Nyújtott karral hajoljatok egyik oldalról a másikra, mint a billenő repülőgép. Szabad berregni is. (Hát- és karizmot erősítő, oldalizmot nyújtó gyakorlat.)

2. „Beteg kismadár”
Kh.: törökülés, oldalsó középtartás
Gyak: Bal karral nyújtózz, vagy nyúlj ki oldalra kissé felfelé, majd karleengedés. Ellenkezőleg is. (Kar-, váll- és hátizmot erősítő, a vállizületet nyújtó gyakorlat.)

3. „Egerésző macska”
Kh.: hason fekvés, kezek a váll alatt
Gyak: Kúszás, bal kar nyújtása előre, bal láb nyújtása hátra. Ellenkezőleg is. (Gerincegyenesítő gyakorlat.)

4. „Kíváncsi kutyus”
Kh.: térdelőtámasz, fejemelés
Gyak: Térdelőtámaszban járás előre, közben jobbra-balra nézéssel. (Gerincegyenesítő gyakorlat.)

Játékok

1. Lovaglólülésben (nyújtott lábbal) egymás mögött ülnek a gyerekek, karok magastartásban, kézben bot. Jelre hátraadják a gyerekek a botot egyenes tartással, majd az utolsótól indul vissza előre. Az a csapat győz, ahol előbb ér vissza a bot az első gyermekhez.

2. Hason fekvésben labdaátadások körben. Kisfokú törzsemeléssel és nyújtott karral végezzék a gyerekek. Két különböző színű labdával játsszák, ha utoléri egyik labda a másikat, hibapontot kap a csapat. Jelre irányváltoztatással is végezzék. (Nagy létszám esetén több körben lehet játszani.)

3. „Ki ér hamarabb a helyére?”
A gyerekeket nagy kettős körben állítsuk fel, hogy a párok között legalább 1m legyen. A játékot a belső körben törökülésben lévő gyermekek kezdjék, akik a külső körben álló gyerekek terpesztett lábai között jelre átbújnak. A kört kívülről körbefutják, és visszabújnak a párjuk terpeszlábai között. Az győz, aki elsőnek teljesíti a feladatot. (Ezt a játékot lordosisos gyermekek is játszhatják.)

mögül, jelre, a gyerekek tenyéren és talpon medvejárással átmásznak a kijelölt sávon. A „medve” igyekszik minél több szalagot gyűjteni.

Mellkasdeformitás:

1. „Hegyen, völgyön”
A gyerekek szorosan egymás mögött állnak. Minden első gyermek kezében babzsák, labda v. építőkocka van. A gyerekek magasba nyújtják mindkét kezüket. Jelre az első gyermek a saját feje fölött hátranyújtja a babzsákot, amit minden gyermek a mögötte levőnek továbbít. Ha az utolsóhoz ér, akkor ő előrefut, beáll a sor elé, és megint hátraindítja a babzsákot. Az a csapat a győztes, amelyik először áll az eredeti sorrendbe. Nehezeített változata: ha minden második a feje fölött, a közbeesők a lábak alatt adják tovább a babzsákot. Így kígyóvonalban halad hátrafelé.

2. Tornabot gurítás
A gyerekek előtt lévő keresztben elhelyezett botokat kell egy meghatározott távolságra eljuttatni különböző módokon. Pl.: homlokkal, mellkassal, térdel, egy vagy két tornabot segítségével.

Lordosis (fokozott deréktáji gerinc előre hajlás) ellen ható játék (domborítja a gerinc lumbális szakaszát):

1. Szalagszerző „medve”
Kijelölünk egy gyermeket, aki a medve és a kijelölt sávon belül tenyéren és talpon mászik. A gyerekek ruhájába egy-egy szalagot tűzünk, és az indulási vonal

Kifotikus (kyphosis - fokozott háti domborulat) tartású gyermekek játécai:

1. Pókfoci
Hátso fekvőtámaszban kell a labdát meghatározott helyre juttatni lábbal. Két csapat áll egymással szemben.

2. Párokban adogató verseny
Két sorban hasonfekvés, egymással szemben két lépés távolságban, labda dobása egymásnak, nyújtott karral.
Nyer az a pár, ahol a megadott idő alatt több dobás történik.

Scoliosis (a gerinc oldalirányú görbülete) ellen ható ill. javítását szolgáló játékok:

1. Repül a labda (vagy lufi)
3 fős csoportokat alakítunk, minden csoportnál 1-1 lufi. A gyerekek a kezükkel igyekeznek a levegőben tartani a lufit, talajt sem szabad, hogy érjen.
Az nyer, aki a legtávolabb tartja a levegőben a lufit.
2. Mentsetek meg az egerektől!
Két csapatot alakítunk 2-2 labdával (egérrel). Két csapat egy-egy térfélen szétszórta helyezkedik el. Jelre a két csapat igyekszik átdobni az egereit a másik térfélre. Az átdobott egerektől is a lehető leggyorsabban próbálnak megszabadulni, azaz visszadobni.

Az a csapat kap pontot, amelynek térfelén – ha csak egy pillanatra is – nincs egyetlen egér sem. A pont megállapítása után az óvónő elosztja az egereket, és újra kezdődik a játék.
Győz a legtöbb pontot szerzett csapat.

Lúdtalp ellen ható játékok:

1. Gilisztamozgás talppal
2. Babzsák dobása lábujjakkal
3. „Gyöngyhalász” – golyók gyűjtése lábujjakkal
4. Botgyúrás (a talp masszírozása)
5. Labdagyúrás (tüskés labdával)
6. „Harisnyaevés” (lábujjmozgatással a talp alá eltüntetni)
7. „Kié lesz a harisnya?” (párban, aki nagyobb darabot tüntet el a harisnyából, az a győztes)
8. Pókjárásban, rákjárásban ujjak között bekarmolással babzsák cipelése
9. Pókjárásban lufival való „pókfocizás”

Célunk azon tartalmak és célkitűzések segítése, amelyek az egészség megőrzését, megszilárdítását, az egészségnevelő tevékenységet szolgálják.

Irodalom:

1. Demeter Rózsa: Kisgyermekes játékos tornája, 4-6. oldal
2. Ákoshegyiné dr. Hild Gerda: Gyógytestnevelés és játék
3. Új lehetőségek a gyógytestnevelésben, 25-51. oldal
4. Kulcsár Mihályné: A tanulás öröme is lehet

Czebeiné Visneyi Zsófia
gyógytestnevelő

Mecsekiné Magyar Klára
gyógytestnevelő

Pilbauer István
gyógytestnevelő

Végvári Ágnes
gyógytestnevelő

Kovácsné Soly-mossy Mária
gyógytestnevelő

Takács Gabriella
gyógytestnevelő

Dr. Wagner Kinga
lovak terapeuta

**Gyógytestnevelési szakszolgálatban
résztevő szakembereink**

Veresné Tar Erika
gyógytornász

Lelovics Lászlóné
gyógypedagógiai asszisztens

Szentgyörgyi Etelka
fizioterápiás asszisztens

Csordásné Csepeli Emőke
fizioterápiás asszisztens

Mészely Istvánné
fizioterápiás asszisztens

Módszertani Központunk mozgásfejlesztésen alapuló terápiái

• Gyógytorna

Speciális mozgáskezelés, mely az orvostudomány szinte minden ágához kapcsolódóan, a betegségek, mozgással történő gyógyítását jelenti.

Nem önálló és nem elsőbbséget jelentő terápia, hanem orvosi diagnózis és elrendelés alapján végrehajtott speciális kezelési rendszer. Szigorúan meghatározott módszerei kiegészülnek a fizioterápia eszköztárával.

A mozgáskezelések a sérülések specifikumának megfelelően végezhetőek tornateremben és vízben egyaránt.

• Gyógyúszás

Csoportos foglalkozás, mely azon gyermekek rendelkezésére áll, akik a mozgás szabályozásában kevésbé akadályozottak.

A tanítási, tanulási folyamat állandóan ismétlődő, ciklikus mozgásmintákat tartalmaz.

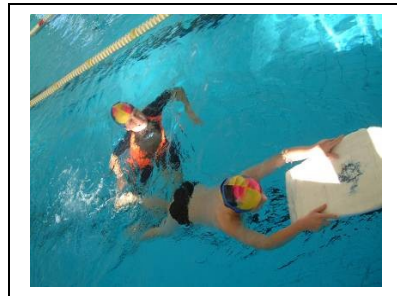
Jól elsajátíthatóak az úszásmozgások alapelemei, automatizmusok, dinamikus sztereotípiák alakíthatóak ki.

• Speciális hydroterápia

Többnyire kiscsoportos, vagy egyéni foglalkozás. A fennálló értelmi és/vagy mozgás akadályozottság foka általában súlyosabb, mint a tornatermi foglalkozásokon résztvevők esetében.

A mozgásszabályozás mechanizmusaira épül: a vízben hozható csak létre olyan speciális ingerhelyzet, amely a vesztibuláris és retikuláris rendszerben meghatározott működést hoz létre.

• Ayres terápia

A szenzoros integrációs terápia egy olyan aktív beavatkozás, amely során a gyermek számára tervezett és kontrollált mozgásos ingereket nyújtunk, annak reményében, hogy megjelennek az ezekkel kapcsolatos magasabb szinten szervezett viselkedések. A terápia fő elve: „A gyermek tudja, mi a jó neki!”, ezért pontosan azokat a tevékenységeket végzi a változatos eszközökön (háló, kötelek, tölcser, henger, hinta, stb.) ami az adott fejlettségi szintjének megfelelő, és ami előkészíti a következő lépést. A módszer alkalmazható autista gyermekek esetében a mozgásbeli sztereotípiák, zavarok csökkentésére, továbbá hiperaktív és egyéb magatartási problémával küzdő gyermekeknél a figyelemkoncentráció növelésére, a hatékony viselkedés kialakítására.

• Lovasterápia

Mozgásukban és értelmükben akadályozott gyermekek speciális foglalkoztatása. Kiegészítő terápia-ként agresszív, magatartásproblémás gyerekeknél is alkalmazzuk. A terápiás foglalkoztatáshoz elengedhetetlen a szakorvosi vizsgálat és az írásbeli szakvélemény!

Kiemelt fejlesztési területek:

- mozgáskoordináció fejlesztése (kis- és nagymozgások, egyensúly, téri irányok, testtartáskorrekció),
- kommunikáció fejlesztése,
- kognitív területek fejlesztése
- gondolkodás fejlesztése

•Fejlesztő gyakorlatok a Delacato módszer alapján

A módszer alapját a mozgáskoordinációt fejlesztő gyakorlatok adják, a többi terület, amit az eljárással fejleszthetünk, a mozgáshoz kapcsolódik. Célja az idegrendszer szervezettebb működésének elősegítése. A tréning során a gyermek - a mozgás szempontjából - újra éli életének egy korábbi szakaszát, melynek természetes fejlődésében elmaradások mutatkoztak, vagy amely szakaszt a gyermek, fejlődése során, átugrta. A terápia során alkalmazandó gyakorlatsort minden nap el kell végezni, a szülő segítségével is igénybe véve.

Néhány terület, amely a módszer segítségével fejleszthető:

- téri irányok gyakorlása térben és síkban
- szem-kéz koordináció és iránykövetés fejlesztése
- térérzékelés fejlesztése
- egyensúlyérzék fejlesztése
- elemi mozgások fejlesztése
- dominanciák rendezése, fejlesztése

Kulcsár Mihályné: *A tanulás öröme is lehet (Delacato módszere alapján)*

Kulcsár Mihályné, Bicske, 2000.

Magánkiadás

Cikkajánlás:

Dobrotka Béla-Hujber Tamásné-Pilbauer István: Terápiás judo foglalkozás tanulásban és értelmileg akadályozott tanulók részére (Fejlesztő Pedagógia 2004./4-5. sz.).

• Euritmia

A Waldorf-pedagógia szerves részét képezi az euritmia, amely mozgással jeleníti meg a nyelv hangzóit. Egy-egy verset, mondókat a szavak hangzása alapján kísérel megjeleníteni, nem pedig a jelentésük alapján. A versek hangulatát a magánhangzók határozzák meg, a mássalhangzók pedig jól érzékeltetik a külvilág eseményeit (pl. hangutánzó szavak: csörren, sziszeg...).

Rudolf Steiner, a módszer kitálálója szerint minden magán- és mássalhangzónak megvan a maga mozdulatbeli kifejezése. Az euritmia tehát nem más, mint a mozgásos látványként megjelenő beszéd. Az euritmia segíthet a ritmusérzék, a verbális és non-verbális kommunikáció fejlesztésében, az átélt érzések képi megjelenítésében, valamint az együttes tevékenység révén az együttműködés, társakra való odafigyelés kialakításában.

Könyvajánlás:

1. **FRANS Cargeln:** *Szabadságra nevelés. „Török Sándor” Waldorf pedagógiai Alapítvány, Bp., 1992*
2. **Dr. MEZEI Ottóné:** *Járjak-e a Waldorf úton? Előadások Rudolf Steiner pedagógiájáról. 2. bővített kiadás. Szerzői kiadás. Bp, 1996*

A Bárczi Gusztáv Módszertani Központ szolgáltatásai az óvodák számára

Megkésett a gyermek beszédfejlődése..., bizonytalan a járása..., nagymozgása szertelen..., a játékban félrehúzódó..., figyelme szétszórt...?

„Hova forduljak???”

Forduljon hozzánk bizalommal!

A Bárczi Gusztáv Módszertani Központ szolgáltatásai választ adnak kérdéseire, megoldást nyújtanak problémáira.

Szakszolgálat: _____ Kiegészítő szolgáltatás

- **Logopédia**

- A beszéd rendellenességeinek sérülésspecifikus korrekciója,
- logopédiai szűrés, vizsgálat,
- prevenciós tevékenység,
- terápiák,
- utógondozás.

- **Gyógytestnevelés**

Iskolaorvos, vagy a szakorvos írásbeli szakvéleménye alapján vehető igénybe a (gyermek) tanuló testnevelési foglalkoztatásához.

- **Gyógytorna**

A mozgással történő gyógyítás az orvostudomány szinte minden területéhez (a születéstől az idős korig egyaránt) kapcsolódó kezelési eljárás, melyet szigorú orvosi és szakmai előírások előznek, és határoznak meg.

Nem kizárólagos módszer, mert szükség szerint kiegészül más gyógyító eljárásokkal, például: masszázssal, elektromos és vízben végezhető kezeléssel.

A Módszertani Központ szerepe az integrációban:

1. A sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni fejlesztése.
 - A **gyermekek megfigyelése** az óvoda kérésére.
 - **Javaslat** további vizsgálatokra.
 - **Speciális fejlesztés** a vélemények alapján.
 - **Terápiás foglalkozások** szervezése, koordinálása, lebonyolítása szükség szerint.
2. Az integráló pedagógusok segítése továbbképzése.
3. Szülői tanácsadás igény szerint.
4. Közreműködés az eszközellátásban.

**Bárczi Gusztáv Óvoda,
Általános Iskola, Speciális
Szakiskola, Diákotthon és
Módszertani Központ**

**7400 Kaposvár, Bárczi G. u. 2.
7401 Kaposvár, Pf. 14.
Tel.: 82/ 512-766,
Tel. és fax: 82/ 316-218**

Mozgásfejlesztő eszközök

1. Physioball vagy Bobath-terápiás labda

Sokoldalúan felhasználható a nagymozgások, koordináció, egyensúly, téri orientáció fejlesztésére. Használata a központi idegrendszer mozgásszabályozó mechanizmusait aktiválja, speciális reflexki-váltó és reflexgátló helyzeteket biztosít. A gyermekek különböző testhelyzetekben (hason, háton, ülve) komplex módon kapják az ingereket.

A kialakult mozgásválasz elősegíti az élettanihoz közelítő mozgásminták kialakítását.

2. Body-Roll hengerek

Sokoldalúan alkalmazhatók a nagymozgások fejlesztésében (koordináció, egyensúly, kéz- és talptámasz fejlesztés, átfordulás, gurulás, kúszás, mászás, felegyenesedés elősegítése, stb.).

A különböző testhelyzetekben végzett gyakorlatok nem elkülönülten, hanem helyváltoztató mozgásokkal kombinálva szerepelnek a foglalkozásokon.

A gurulás, kúszás, mászás, járás, futás játékos formában, eszközzel (vagy eszköz nélkül) történik. A helyváltoztató mozgás az izomerő fokozása, az egyensúly, az ízületi stabilitás szempontjából is igen fontos.

3. Fülös labda vagy Hopp-hopp labda

A két fül vagy kapaszkodó segítségével aktív helyváltoztatásra ad lehetőséget. A tartásjavításban, a helyes ülőhelyzet kialakításában és megtartásában is segítséget nyújt.

4. Trambulin

A rugózó, ugráló mozgás jól érzékelteti a testhelyzet térbeli megváltozását. Egyensúlyfejlesztésre, lépés, járó-futóiskola tanítására, mozgásstabilitás kialakítására alkalmazható.

5. Karikák, labdák (különböző méretűek és felületűek), botok, kéz- és talpnyomok

Szem-kéz, szem-láb koordináció fejlesztését segítik. Bármilyen formában elhelyezhető, cselekvésre ösztönzi a gyermekeket.

Hírek

Felnőtt képzés — Negyven órás kompetencianövelő felnőtt képzés indult a Bárczi Gusztáv Módszertani Központ szervezésében. A résztvevők előadást hallgathatnak az integráció feltételeiről, az ehhez kapcsolódó jogszabályokról, a különböző fogyatékosságtípusokról, a sajátos nevelési igény tartalmáról, továbbá megismerkedhetnek a Módszertani Központ működésével.

Az elméleti ismeretek mellett óralátogatások és fejlesztési tervek készítése során gyakorlati tudásra is szert tesznek a kaposvári, és kaposvári kistérségi iskolák pedagógusai.

* * *

Nyílt nap a városi óvodák számára — Február 28-án nyílt napot tart a Bárczi Gusztáv Módszertani Központ a **városi** óvodák számára. Az érdeklődők órát látogathatnak első osztályban, szakmai tanácsadáson és integrációs felkészítésen vehetnek részt, valamint sor kerül a közös munka fél-évi értékelésére is. Visszajelzést kérünk február 23-ig Csíkvárné Takács Anikónál (Tel: 20/231-20-25).

* * *

Vándorkiállítás az integráció jegyében — Vándorkiállítás nyílik a kaposvári óvodások munkáiból február 28-án a Bárczi Gusztáv Módszertani Központ-ban.

Szülői klub — Havi rendszerességgel várja előadásokkal és tanácsadással az érdeklődő szülőket a szülői klub a Bárczi Gusztáv Módszertani Központban, illetve két-két alkalommal Kaposfőn és Hetesen. A következő előadás február 23-án 16.45-kor lesz a Bárczi Gusztáv Módszertani Központban.

* * *

Nyílt nap a kistérségi óvodák számára — Március 1-jén nyílt napot tart a Bárczi Gusztáv Módszertani Központ a **kistérségi** óvodák számára. A nyílt napon bemutatkozik Módszertani Központunk. Az érdeklődők foglalkozásokat (egyéni fejlesztés, mozgásfejlesztés) látogathatnak, szakmai tanácsadáson, valamint integrációs felkészítésen vehetnek részt. Visszajelzést kérünk február 23-ig Rádicsné Táskai Erzsébetnél (Tel: 30/391-40-06).

* * *

Osztályfőnöki órák a más-ság elfogadásáért — Integrációra felkészítő osztályfőnöki órát tart Kaposvár és a kaposvári kistérség intézményeinek a Bárczi Gusztáv Módszertani Központ szakembereivel, drámapedagógusaival. Az órák célja a másság elfogadtatása, a speciális nevelési igényű tanulók megismertetése, az előítéletek leküzdése.

* * *

Szülői tanácsadás — Minden hónap első hétfőjén 14 és 17 óra között szülői tanácsadást tart előzetes bejelentkezés alapján a Bárczi Gusztáv Módszertani Központ. Jelentkezni a következő telefonszámokon lehet: 20/231-20-25 30/391-40-06

TavasZváró

Március: Tavaszelő,
Kikelet hava,
Böjtmás hava

Julius Caesar óta az év harmadik hónapja. Azelőtt az első volt, és Marsnak szentelték. Ezzel a hónappal kezdődik a tavasz. A Nap a Kos jegyébe, és az Egyenlítőbe lép, ezzel egyidejűleg áll be a tavaszi napéjegyenlőség.

Mókás tavasz

Tavasz van a
levegőben,
a tél meg már
elmenőben,
de még egyszer
utoljára
a szakállát
jól megrázza.

Széjjelszórja
a sok pelyhet,
felhők mögül
a nap nevet,
rossz tréfa ez,
ő is tudja
jó nagyokat
mulat rajta.

Paksai Attila (6 éves)
Bárczi Gusztáv Óvoda

**Készült a Bárczi Gusztáv
Módszertani Központban
75 példányban.**

Felelős kiadó: Dr. Benczéné Csorba Margit

Felelős szerkesztő: Csíkvárné Takács Anikó

Cím: Bárczi Gusztáv Óvoda, Általános Iskola,
Speciális Szakiskola, Diákotthon és Módszer-
tani Központ

7400 Kaposvár, Bárczi Gusztáv u. 2.

7401 Kaposvár, Pf. 14.

Tel: 82/ 512-766, *Tel. és Fax.:* 82/ 316-218

E-mail: barczyiskola@barczy-kap.sulinet.hu

Gondja van?

SEGÍTÜNK!

**Bárczi Gusztáv
Módszertani
Központ
Kaposvár**

**Telefon: 82/512-766; Fax: 82/316-218
E-mail: barczyiskola@barczy-kap.sulinet.hu**